

POLSKA / Zawoja

Babiogórcy

Zespół Regionalny JUZYNA

Zespół JUZYNA działa przy Babiogórskim Centrum Kultury od 1992 roku i prezentuje folklor górali babiogórskich, zamieszkujących głównie wsie położone w dolinie rzeki Skawicy po północnej stronie Babiej Góry, najwyższego szczytu Beskidu Wysokiego. Tutejsza kultura ludowa nosi wyraźne cechy tradycji i zwyczajów związanych z pasterstwem. Jeszcze niecały wiek temu hodowla owiec i bydła stanowiła podstawę bytu mieszkańców wsi podbabiogórskich. Od wiosny do jesieni na górskich halach i polanach pasty się stada owiec. Wyjście na sezonowy wypas i powrót z niego do wsi, czyli redyk wiosenny i jesienny były pasterskimi świętami, mającymi obrzędowe i magiczne znaczenie. Stada szły w góry po św. Wojciechu (23 kwietnia), a wracały po św. Michale (29 września). *Juzyna* – słowo, od którego zespół wzięły swoją nazwę – oznacza podwieczorek wynoszony w pole pasterzom (zazwyczaj kawałek sera, chleba, czasem placka, niekiedy też garnuszek mleka). Dzieci należące do zespołu pochodzą z gminy Zawoja. Zespół występował dotychczas na Słowacji, Ukrainie, Łotwie, Węgrzech oraz we Francji i Austrii.

Zaprezentowany na Festiwalu program pt. *Wywiad* nawiązuje do pierwszych etnograficznych badań terenowych w Zawoi, prowadzonych u schyłku XIX wieku. Do bawiących się na polanie dzieci podchodzi para etnografów...

Kierownikiem zespołu jest Janina Bucka, choreografem Krystyna Kołacz, kierownikiem artystycznym – etnograf dr Urszula Janicka-Krzywda.

The ensemble JUZYNA was established at the Old Witches' Mountain Culture Centre in Zawoja in 1992, and it presents the folklore of the Old Witches' Mountain Highlanders, who chiefly inhabit the villages lining the valley of the Skawica River on the northern side of the Old Witches' Mountain, the highest peak of the Wysoki Beskids. The local folk culture is characterized by distinctive features of traditions and customs concerned with pasturing. As recently as well-nigh one century ago sheep and cattle farming constituted the basis of existence for the dwellers of the villages scattered around the Old Witches' Mountain. From spring until autumn mountain pastures and clearings were awash with flocks of grazing sheep. Setting out on the seasonal pasture and the return to the village, the so-called spring and autumn *redyk* was a shepherd's festival of ritual and magical significance. The flocks would make for the mountains after St Adalbert's Feast (23 April) and return after St Michael's Feast (29 September). *Juzyna*, after which the ensemble is named, denotes an afternoon snack that was brought out to the shepherds in the fields (usually a hunk of cheese, a chunk of bread or sometimes pie, occasionally a pot of milk). The children come from the commune of Zawoja. The ensemble has so far performed in Slovakia, Ukraine, Latvia, Hungary, France and Austria.

The program that will be presented at the Festival is entitled *Interview*. It draws on the first ethnographic field research trips in Zawoja, which were organized towards the end of the 19th century. A cluster of children playing in a clearing is approached by a couple of ethnographers.

Janina Bucka is the ensemble leader, Krystyna Kołacz is the choreographer, and ethnographer Dr Urszula Janicka-Krzywda is the artistic director.

POLSKA / Legnica

Łemkowie

Łemkowski Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca KYCZERKA

Łemkowski Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca KYCZERKA został założony w 1991 roku w Legnicy. Jego członkami są Łemkowie mieszkający na Dolnym Śląsku, którzy według jednej teorii stanowią grupę etniczną, według innej – grupę etnograficzną narodu ukraińskiego. Można również spotkać się z opinią, że są to Karpaccy Rusini – czwarty obok Rosjan, Białorusinów i Ukraińców naród wschodniosłowiański. Aż do 1944 roku zamieszkiwali północne Karpaty, przygraniczne tereny Słowacji i Polski. Ich liczbę w przedwojennej Polsce szacowano na 100-150 tysięcy osób, w zależności od tego, jak wyznaczano wschodnią granicę Łemkowszczyzny. W latach 1944-1946 około 70 procent wysiedlono na sowiecką Ukrainę, w ramach programowej wymiany ludności między Polską a ówczesnym Związkiem Radzieckim. Tych, którzy pozostali w Polsce w 1947 roku deportowano w ramach akcji „Wisła” na tereny zachodniej i północnej Polski. Łemkowie są wiernymi i cerkwi prawosławnej i greckokatolickiej. W piśmie posługują się cyrylicą. W ostatnich latach doprowadzili do kodyfikacji swojego języka (gramatyka, słowniki i literatura łemkowska). Na Festiwalu w ramach programu zatytułowanego „Na polanie” KYCZERKA zaprezentuje szereg zabaw, gier i tańców łemkowskich. Kierownikiem zespołu jest Jerzy Starzyński.

The Lemko Children's Song and Dance Ensemble KYCZERKA was established in Legnica in 1991. Its members are Lemkos living in Lower Silesia. One theory has it that Lemkos are a separate ethnic group; another one sees them as an ethnographic group falling within the Ukrainian nation. There is also a popular view according to which they are Carpathian Ruthenians – the fourth Eastern Slavic nation, next to Russians, Belarussians and Ukrainians. Up until 1944 Lemkos inhabited the northern Carpathians, the borderlands of Slovakia and Poland. Their number was estimated at between 100,000 and 150,000, depending where the eastern Lemko border was delineated. In 1944-46 around 70% of the Lemko population were displaced to the Soviet Ukraine as part of the policy of the population exchange between Poland and the Soviet Union. Those who stayed in Poland were in 1947 deported under the Operation Vistula to western and northern parts of Poland. Lemkos are Orthodox and Greek Catholic believers. They use the Cyrillic alphabet. In the recent years they have managed to codify their language (e.g. grammar, dictionaries and Lemko literature). At the Festival KYCZERKA will present a programme entitled “In a clearing” composed of a medley of Lemko fun, games and dances. Jerzy Starzyński is the ensemble leader.

POLSKA / Kraków

REGION: Podhale

Dziecięcy Zespół Góralski MALI HAMERNICY

Dziecięcy Zespół Góralski MALI HAMERNICY powstał w 1984 roku i działa przy Nowohuckim Centrum Kultury w Krakowie. Członkami zespołu są dzieci i młodzież w wieku 5-15 lat, w różny sposób spowinowaceni z góralskimi rodami. Zespół liczy obecnie prawie 40 osób i dotychczas dał ponad 600 koncertów, prezentując folklor Skalnego Podhala w formie autentycznej. Jego repertuar obejmuje następujące programy: „Nad potokiem”, „Mali kolędnicy”, „Pasenie gęsi”, „Zabawiacka”, „Majowe kwiatecki”, „Polak papieżem”, „Mała szopka”, „Na naskom nucicke”, „Jasełka po góralsku”.

MALI HAMERNICY koncertują charytatywnie w domach opieki społecznej i domach dziecka; są także inicjatorami akcji „Dla dzieci z wrodzonymi wadami serca”, propagując własny apel „Folklor-przyroda-ekologia”, powierzając dzieciom opiekę nad ogródkami i zieleńcami. Biorą udział w szeregu imprez okolicznościowych, takich jak „Dzień Matki”, „Dzień Babci i Dziadka”, „Dzień Dziecka”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”. Zespół jest wielokrotnym laureatem przeglądów i festiwali w Żywcu, Bukowinie Tatrzańskiej, Poroninie, Czarnym Dunajcu, Rabce, Nowym Sączu i Przemyślu. Odbył dwadzieścia osiem zagranicznych wояży, m.in. do Bułgarii, Rosji, Estonii, Serbii, Watykanu, a także na Słowację i Węgry.

Na Festiwalu MALI HAMERNICY zaprezentują gry i zabawy typowe dla małych mieszkańców Podhala.

Kierownikami i choreografami zespołu są Anna i Kazimierz Lassakowie.

MALI HAMERNICY Highland Children's Ensemble was established in 1984. It operates at the Nowa Huta Community Centre in Cracow. The members are children and teenagers aged 5-15, who in many different ways are related to highland families. The ensemble numbers close on 40 persons and so far has given more than 600 concerts, presenting the folklore of the Rocky Podhale Region in its authentic form. The repertoire includes the following programmes: “By the Brook”, “Little Carollers”, “Grazing Geese”, “Mirth”, “Mayflowers”, “A Pole as the Pope”, “A Small Nativity Scene”, “In Our Music Style”, “A Nativity Play in the Highland Style”.

MALI HAMERNICY gives charitable concerts in residential care homes and orphanages; it has masterminded the campaign for “Children with Congenital Heart Defects”, as well as propagated their own appeal “Folklore – Nature – Ecology”, entrusting children with care for gardens and lawns. The ensemble also takes part in a number of occasional events such as the “Mother's Day”, “Grandmother's and Grandfather's Day”, “Child's Day”, “Great Orchestra of Christmas Charity”. It is a many-times prizewinner of contests and festivals in Żywiec, Bukowina Tatrzańska, Poronin, Czarny Dunajec, Rabka, Nowy Sącz and Przemyśl. It has made 28 foreign tours, inter alia, to Bulgaria, Russia, Estonia, Serbia, the Vatican, Slovakia and Hungary.

On the Festival stage MALI HAMERNICY will show fun and games typical of little inhabitants of the Podhale region.

Anna and Kazimierz Lassak are the ensemble leaders and choreographers.

POLSKA / Podegrodzie

Lachy

Zespół Regionalny MAŁE PODEGRODZIE

Zespół MAŁE PODEGRODZIE został założony w 1954 roku przy Szkole Podstawowej w Podegrodziu, wsi położonej na lewym brzegu Dunajca, w zachodniej części Kotliny Sądeckiej oraz na północny zachód od Starego Sącza. Jest to jedna z najstarszych osad na Sądecczyźnie (założona prawdopodobnie w X lub XI wieku) oraz kolebka kultury lachowskiej, do dzisiaj pieczołowicie pielęgnowanej i rozwijanej w różnorodności żywych form pieśni, tańca, obrzędów, stroju i gwary. Dotychczas zespół już dwukrotnie uczestniczył w Festiwalu Święto Dzieci Gór – w 1994 oraz 2005 roku (jako gospodarz regionu). Obecnie liczy 85 członków i jest to już trzecie pokolenie małych podegrodzian, które pracuje w dwóch grupach – młodszej obejmującej I i II klasę szkoły podstawowej oraz starszej, w której tańczą uczniowie klas III-VI szkoły podstawowej, a także klas I-III gimnazjum. Zespół często występuje w kraju i za granicą, a jego działalność aktywnie wspierają rodzice. Repertuar obejmuje różnorodne piosenki i przyśpiewki podegrodzkie, zabawy dziecięce oraz tańce. Dzieci występują w tradycyjnych lachowskich strojach, które zachwycają swym pięknem i słyną z bogatej ornamentyki. Na Festiwalu mali podegrodzianie zaprezentują program pt. „Strachy na Lachy, czyli jak się chodoki z dziopami godzić kciały”. Kierownikiem i choreografem zespołu jest Małgorzata Liber.

MAŁE PODEGRODZIE was established in 1954 at the primary school in Podegrodzie, a village situated on the left bank of the Dunajec River, in the western part of the Sącz Valley, and to the northwest of Stary Sącz. It is one of the oldest settlements in the Sącz Region (founded probably in the 10th or 11th century) and the cradle of the Lach culture, which till this day is painstakingly cultivated and developed in a variety of living forms of song, dance, customs, dress and dialect. So far the ensemble has twice participated in the Festival of the Children of Mountains – in 1994 and 2005 (as the region host). Currently, it numbers 85 members, and is the third generation of little dancers, who fall into two age groups – the younger one holds pupils from the 1st and 2nd grade of primary school, and the older one that holds pupils from the 3rd to 6th grade of primary school as well as the 1st to 3rd grade of middle school. The ensemble operates smoothly thanks to great dedication on the part of the parents; it gives frequent domestic and foreign performances. The repertoire includes a variety of Podegrodzie songs and intro songs, children's games and dances. The children perform in traditional Lach dress, which is delightful for its beauty and famous for its rich ornamentation. At the Festival MAŁE PODEGRODZIE is going to present a program entitled "Strachy na Lachy, or how the lasses wanted to make up with the lads". Małgorzata Liber is the ensemble leader and choreographer.

POLSKA / Sadek-Kostrza

Lachy Szczyrzyckie

Dziecięcy Zespół Regionalny PNIOKI

Zespół regionalny PNIOKI powstał w 2004 roku i działa przy Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Sadku-Kostrzy, w gminie Jodłownik leżącej w powiecie limanowskim. Zespół liczy 62 członków w wieku 9-15 lat, którzy pielęgnują pieśni, tańce, zabawy i gwarę regionu Lachów szczyrzyckich. Najpopularniejsze tańce, które zespół wykonuje to: *chodzony*, *ogrodnik*, *przepiórka*, *kowal*, *szewc*, *pasterka*, *suwana*. Tańcom, śpiewom i zabawom zespołu towarzyszy typowa dla tego regionu kapela w składzie: skrzypce prym, skrzypce sekund, kontrabas, trąbka, klarnet. Nazwa zespołu PNIOKI oznacza rdzennych mieszkańców wsi, którzy znają i kultywują zwyczaje oraz tradycje swojego regionu. Festiwalowa widownia będzie miała okazję zobaczyć program pt. „Przy plecioniu batów”. Starszy chłopiec, Jasiek, pasie na łące bydło; umila sobie czas plotąc baty, które będą później wykorzystywane do poganiania koni i bydła podczas prac w polu. Mali chłopcy przyglądają się czynnościom starszego kolegi, który uczy ich owej trudnej sztuki. Po chwili na łące pojawiają się kolejne dzieci i zaczyna się wspólna zabawa w „pastyrecko”, „kogułka” i „mieflorza”. Nagle zza lasu wychodzi starsza grupa dzieci z muzyką. Kierownikiem zespołu jest Halina Gocal, instruktorem Maria Wójtowicz, a kierownikiem muzycznym Mateusz Frys.

PNIOKI Folk Ensemble was created in 2004 and since then has been affiliated with the John Paul II Primary and Middle School Complex in Sadek-Kostrza, Jodłownik Commune, Limanowa County. The ensemble numbers 62 members aged 9-15, who cultivate song, dance, games and dialect of the Szczyrzyc Lachs Region. The most popular dances performed by the ensemble are *chodzony* [a walking dance], *ogrodnik* [a gardener], *przepiórka* [a quail], *kowal* [a blacksmith], *szewc* [a shoemaker], *pasterka* [a shepherdess], *suwana* [a shuffling dance]. The dance, song and games are accompanied by the traditional musical band composed of the primary violin, the secondary violin, the double bass, the trumpet and the clarinet. The ensemble name PNIOKI denotes the native inhabitants of the village [a 'pniok' is a dialectal word for a 'tree stump'.], who know and cultivate the customs and traditions of their own region.

The Festival audience will have an opportunity to see the programme entitled “While plaiting whips”. In a meadow an older boy Jasiek is grazing cattle. He whiles away the time, plaiting whips, which later on will be used for driving horses and cattle working in the field. Younger boys are watching him work, while he is teaching them the tricky skill of whip plaiting. Soon more children appear in the meadow, which gives rise to common mirth making; they play at the “shepherdess”, the “little rooster” and the “broom-maker”. All of a sudden, from behind the wood appears a group of older children along with a musical band.

Halina Gocal is the ensemble leader, Maria Wójtowicz is the dance instructor, and Mateusz Frys is the musical leader.

POLSKA / Nowy Sącz

Lachy Sądeckie

Zespół Regionalny SADECZOKI

W zespole **SADECZOKI** swoje zainteresowania kulturą ludową rozwija ponad dwustu młodych tancerzy w wieku 5-23 lat pochodzących z Nowego Sącza i okolic. Zespół prezentuje folklor Lachów sądeckich i szczyrzyckich, górali łąckich, a także suity tańców lubelskich, rzeszowskich oraz tańce narodowe. SADECZOKI mają na swoim koncie liczne koncerty na scenach zagranicznych: we Francji, Włoszech, Belgii, Czechach, Anglii, Austrii, Hiszpanii, Turcji, Rosji, byłej Jugostawii, Chorwacji, Niemczech, Ukrainie, Rumunii, Bułgarii, Norwegii, Macedonii, Słowacji oraz na Węgrzech. Zespół uczestniczył również w wielu festiwalach folklorystycznych, zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia. Dokonał wielu nagrań dla radia i telewizji.

Na Festiwalu zespół zaprezentuje program zatytułowany „Na łące”. Chłopiec struga piszczałkę i próbuje na niej grać. Nie wychodzi mu to, więc rozżłoszczony rzuca nią o ziemię. Przychodzą dziewczynki i tłumaczą mu, że piszczałkę trzeba zrobić z innego drewna. Jedna z nich proponuje zabawę w kucanego berka; wnetżjawia się Kasia ze skrzypcami i resztą dzieci, które proszą, żeby im zagrała. Z czasem nadchodzi kapela udająca się do stryjenki Zosi na imieniny. Zaczynają się tańce.

Kierownikiem zespołu jest Barbara Sławecka, choreografią zajmują się Barbara Sławecka, Marlena Bulanda i Małgorzata Grodzka-Kądziołka, a kierownikiem muzycznym jest Jan Zygmunt.

The **SADECZOKI** ensemble brings together more than two hundred young dancers aged 5-23, who come from Nowy Sącz and its environs. They can develop their interest in folk culture in the ensemble that presents the folklore of the Sącz and Szczyrzyc Lachs, łącko highlanders, as well as suites of dances from Lublin and Rzeszów regions and some national dances. SADECZOKI has many a time performed abroad, e.g. in France, Italy, Belgium, Czech Republic, England, Austria, Spain, Turkey, Russia, former Yugoslavia, Croatia, Germany, Ukraine, Romania, Bulgaria, Norway, Macedonia, Slovakia and Hungary. The ensemble has also participated in many folk festivals, winning numerous prizes and distinctions. It has made a number of radio and TV recordings.

At the Festival it will present a programme entitled “In a meadow.” A boy is carving a pipe and trying to play it. He has difficulty producing a sound, and so in a fit of anger he chucks it down. Some girls come along and start explaining that for a pipe he needs another kind of wood. One of them suggests playing crouching tag; while the children are at play, Kasia and the rest of the children appear. She is carrying a violin, and the children ask her to play it for them. Soon a musical band approaches; they are on their way to aunt Zosia who is giving a nameday party. Dancing begins.

The ensemble leader is Barbara Sławecka, who also acts as a choreographer, apart from Marlena Bulanda and Małgorzata Grodzka-Kądziołka; Jan Zygmunt is the musical director.